

Yenido?an A?r? ve Rahats?zl?k Ölçe?i (EDIN)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenido?an A?r? ve Rahats?zl?k Ölçe?i (EDIN)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33165>

Özet

Yenidoğan Ağrı ve Rahatsızlık Ölçeği (EDIN), Fransızca orijinal adı ile **Échelle Douleur Inconfort Nouveau-né**, özellikle **preterm** ve **yenidoğan** yoğun bakım ünitelerindeki bebeklerde sürekli veya uzun süreli ağrıyı değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş gözlemsel bir ölçektir. EDIN, akut prosedürel ağrıdan ziyade, devam eden rahatsızlık ve kronik ağrı durumlarını izlemek için tasarlanmıştır. Ölçek, hemşireler ve diğer sağlık profesyonelleri tarafından kolayca uygulanabilir olmasıyla bilinir.

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, Bayraktar S. (2012) tarafından İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde gerçekleştirilen bir yüksek lisans tezi kapsamında yapılmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda **geçerlik** ve **güvenirlilik** özelliklerini incelemeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

EDIN Ölçeği, Yenidoğan Ağrısı, Preterm, Kronik Ağrı, Bebek Değerlendirme, Adaptasyon, Yoğun Bakım.

Yazarlar

Ölçeğin orijinal geliştiricileri arasında **T. Debillon** ve **R. Carbajal** gibi araştırmacılar yer almaktadır. Türkçe uyarlamasını gerçekleştiren yazar ise **Sema Bayraktar**'dır.

Amaç

Yenidoğan Ağrı ve Rahatsızlık Ölçeği'nin (EDIN) temel amacı, verbal iletişim kuramayan **yenidoğan** bebeklerde, özellikle de **preterm** infantlarda, sürekli devam eden ağrı ve rahatsızlık düzeyini objektif olarak değerlendirmektir. Bu ölçek, uygulanan analjezik tedavilerin etkinliğini izlemek ve bebeklerin konfor düzeyini sürekli takip etmek için kritik bir araçlardır.

Ölçek, sağlık profesyonellerine, bebeklerin davranışsal ve fizyolojik tepkilerini standart bir puanlama sistemi üzerinden değerlendirme imkanı sunarak, ağrı yönetiminde kanıta dayalı kararlar almalarına yardımcı olur. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Türkiye'deki neonatal yoğun bakım ünitelerinde bu uluslararası standardın kullanılabilmesini sağlamıştır.

Yapı (Konstrukt)

EDIN ölçeği, **sürekli ağrı** ve **rahatsızlık** yapısını (konstruktünü) ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, beş temel davranışsal gösterge üzerinden değerlendirilir. Bu göstergeler, bebeğin genel durumunu yansıtarak akut ağrıya özgü fizyolojik değişimlerden (kalp atışı hızı artması gibi)

farklılık gösterir.

Ölçek, bebeğin çevresiyle etkileşimi, uyku düzeni ve vücut hareketleri gibi uzun süreli ağırdan etkilenen davranışsal boyutları kapsar. Her bir madde, 0'dan 3'e kadar puanlanır, bu da toplamda 0 ila 15 arasında bir skor elde edilmesini sağlar. Yüksek skorlar, artan ağırd ve rahatsızlık düzeyini işaret eder.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması (Bayraktar, 2012) spesifik **geçerlik** katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarlama sürecinde genellikle içerik geçerliği, yapı geçerliği ve eşzamanlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. İçerik geçerliği, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıya ne kadar temsil ettiğini değerlendirir. Bayraktar'ın çalışması, EDIN ölçeğinin Türk kültürüne ve klinik ortama uygunluğunu sağlamayı hedeflemiştir.

Orijinal EDIN ölçeği, klinik gözlemciler tarafından yaygın kabul görmüş ve diğer geçerli ağırd ölçekleriyle (örneğin NIPS veya PIPP) karşılaştırılarak eşzamanlı geçerliği desteklenmiştir. Türk uyarlamasında da bu geçerlik türlerinin kanıtlanması, ölçeğin klinik kullanımda güvenilirliği için esastır.

Güvenirlik

Kaynak çalışmada doğrudan **güvenirlik** değerleri sunulmamıştır. Ancak, Bayraktar'ın (2012) yüksek lisans tezi, EDIN ölçeğinin **Türkçe versiyonunun güvenilirliğini** saptamaya odaklanmıştır. Güvenirlik çalışmaları genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve gözlemciler arası güvenirlik (inter-rater reliability) analizlerini içerir.

Yenidoğan ağırd ölçeklerinde, gözlemciler arası güvenirlik özellikle önemlidir, çünkü puanlama tamamen gözleme dayalıdır. Bu nedenle bir adaptasyon çalışması, farklı klinisyenlerin aynı bebeği benzer puanlarla değerlendirebildiğini gösteren yüksek güvenirlik katsayıları sunulmalıdır.

Faktör Analizi

EDIN ölçeği, genellikle **tek boyutlu** bir yapıya sahip olduğu varsayımıyla geliştirilmiştir; yani, tüm maddeler sürekli ağırd/rahatsızlık yapıya katkıda bulunur. Türkçe uyarlama çalışmasında, bu tek faktörlü yapıya Türk örneklemi de korunup korunmadığını belirlemek amacıyla **faktör analizi** yapılmış beklenir.

Uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü doğrulamak için genellikle **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin beklenen tek bir faktör altında toplandığını bilimsel olarak kanıtlar.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama (Orijinal ölçek gözlemsel ve davranışsal ağrı değerlendirme ölçeğidir.)

Format: Davranışsal gözlem ve puanlama.

Mevcut Diller: Orijinal (Fransızca), Türkçe (Uyarlama), İngilizce ve diğer birçok dil.

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyon (Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi hastaları).

Yaş Grubu: Yenidoğanlar, özellikle **preterm** bebekler.

Popülasyon Detayları: Kronik veya sürekli ağrı yaşıyor, doğum, invaziv prosedürler geçiren veya uzun süreli yoğun bakım gerektiren bebekler.

Test Metodolojisi: 5 aylık davranışsal göstergenin 0'dan 3'e kadar puanlandırılır, toplam 15 puanlık bir skaladır. Puanlama, gözlem yoluyla yapılır.

Anahtar Kelimeler

Neonataloji, Davranışsal Ağrı, Yoğun Bakım, Preterm Bebek, Gözlemsel Ölçek, Analjezi İzlemi, Bayraktar 2012.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor (Sema Bayraktar, 2012 Yüksek Lisans Tezi)

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazışma Adresi: Sema Bayraktar için iletişim adresi: Semabayraktar910@hotmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin klinik kullanımı için genellikle orijinal yazar grubundan izin alınması gerekmektedir. Uyarlama tezi yazarın iletişim bilgisi mevcuttur.

Ücret: Ölçeğin kendisi genellikle klinik ve akademik amaçlar için ücretsizdir, ancak telif hakları orijinal yazarlara aittir.

Test Yılı (Uyarlama): 2012

Referanslar

Bayraktar S. (2012). *Preterm yenido?anda a?r?y? de?erlendirmede kullan?lan EDIN ölçe?inin geçerlik- güvenirlilik çal??mas?* (Yüksek Lisans Tezi). ?stanbul Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul.

Bu tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: edin-olcegi-toad.pdf

Yenido?an A?r? ve Rahats?zl?k Ölçe?i (EDIN) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri do?rudan sa?lanmam??t?r. Ancak EDIN ölçe?i, be? temel davran??sal domain üzerinden puanlama yapar:

Yüz ?fadesi (Facial Expression)

Vücut Hareketleri (Body Movements)

Uyku (Sleep)

Rahatlık (Comfort)

Çevre ile ?li?ki (Relationship with Environment)

Her bir madde, 0 (A?r? yok) ile 3 (Maksimum a?r?/rahats?zl?k) aras?nda derecelendirilir.